

NOTA

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Nota bestemd voor
- de Minister van Defensie
- de Staatssecretaris

d.t.v. de Secretaris-Generaal

Nummer
DIS97003922

Datum
14 AUGUSTUS 1997

Onderwerp:
Inlichtingenbulletin

1. Hierbij doe ik U toekomen Inlichtingen-Bulletin nr. 31/97 van de MID.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,

Brigade-generaal

Bijlagen

- 1 -

Opsteller

drs

Doorkiesnummer

070-3186967

INLICHTINGEN-BULLETIN NR.: 31/97
(14 augustus 1997)

Rusland	- Russische strijdkrachten groter gemeld in Defensieplanning 1997 - Militaire hervormingen - Achterstallige salarissen militairen worden uitbetaald
Albanië	- Beëindiging operatie "Alba"
China	- Veranderingen binnen de Chinese militaire top verwacht
Brazilië	- Militaire samenwerkingsovereenkomst met Chili verwacht
Argentinië-Chili	- Militaire samenwerking

RUSLAND

Russische Strijdkrachten groter dan gemeld in Defensieplanning 1997

Recent heeft de Russische Chef Generale Staf, kolonel-generaal [REDACTED] gemeld dat de sterkte van het Russische leger momenteel 1,824 miljoen man bedraagt. Dit cijfer wijkt af van de sterkte zoals deze in een officiële Russische OVSE-notificatie voor 1997 wordt vermeld. Volgens deze notificatie, die in het kader van het *Weens document (1994) betreffende maatregelen ter versterking van vertrouwen en veiligheid* in juli 1997 aan de OVSE-partners is aangeboden, bedroeg op 1 januari 1997 de geautoriseerde sterkte (vredestijd) 1,7 miljoen man.

Minister van Defensie [REDACTED] heeft dit afwijkende cijfer echter verklaard. Hij deelde onlangs mee dat er "buiten de sterkte van de strijdkrachten" nog eens 124.000 man door het Ministerie van Defensie moet worden onderhouden. Het gaat hier om personeel dat werkzaam is op oefenterreinen en in onderwijsinstellingen. Hoewel er voor deze groep geen middelen worden toegewezen, dient het Ministerie haar toch te onderhouden. [REDACTED] verklaarde dat aan deze praktijk een einde zal worden gemaakt.

Overigens blijkt er evenmin duidelijkheid te bestaan over het totale aantal burgermedewerkers bij het Ministerie van Defensie. [REDACTED] noemde een aantal van ongeveer 1,2 miljoen, terwijl andere bronnen, onder andere binnen de Russische Defensieraad, een totaal aantal van om en nabij de 1 miljoen noemen. Hieruit blijkt dat het Russische Ministerie van Defensie geen volledig inzicht heeft in de eigen personeelssterkte, een probleem dat in Russische defensiekringen overigens wordt onderkend.

Militaire hervormingen: militaire leiding lijkt initiatief terug te veroveren

Tijdens een persconferentie op 7 augustus heeft de Minister van Defensie bekend gemaakt dat President [REDACTED] zijn formele goedkeuring heeft gegeven aan de basisgedachte voor de militaire hervormingen. [REDACTED] wees er daarbij op dat de President al enkele decreten over de hervormingen van de strijdkrachten heeft uitgevaardigd. (De niet-gepubliceerde decreten hebben betrekking op de reductie naar 1,2 miljoen troepen in 1997-1998 en de vermindering van het aantal

[REDACTED]

krijgsmachtdelen.) Zij worden volgens [REDACTED] uitgevoerd aan de hand van een Concept voor de Opbouw van de Strijdkrachten tot 2005. Met dit Concept zou het Russische Ministerie van Defensie eindelijk een formeel, door de politieke leiding goedgekeurd beleidsdocument voor de lange termijn hebben.

Het is opmerkelijk dat tot nu toe bij dit alles het Russische Ministerie van Defensie het meest op de voorgrond is getreden. Niet-militaire instanties, die zich met het defensiebeleid bezighouden, zoals de Russische Defensieraad en de twee regeringscommissies onder leiding van Premier [REDACTED] en 1e Vice-Premier [REDACTED], zijn op de achtergrond gebleven. Waarschijnlijk heeft de Russische militaire top onder leiding van [REDACTED] onder het motto *if you can't beat them, join them* gekozen voor een tamelijk radicale hervorming van het defensie-apparaat. Zo houden de militairen de uitvoering van de hervormingen grotendeels in eigen hand. Daarin schuilt echter waarschijnlijk het grootste risico voor het welslagen van de hervormingen. Wanneer de politieke dwang tot hervormen zou wegvallen, hetgeen gezien de verdeel-en-heers-koers van [REDACTED] en de intriges in de politieke leiding zeker niet denkbeeldig is, zou de militaire leiding onder druk vanuit het eigen militaire apparaat waarschijnlijk haar hervormingsinspanningen staken. Net als in het verleden zal het geheel aan gevestigde militaire belangen, angst voor zeer impopulaire maatregelen en oprechte zorg voor de beroepsmilitairen een verlamme uitwerking hebben op de defensieleiding.

Achterstallige salarissen militairen worden uitbetaald

Naar verwachting zal de Russische regering erin slagen de grote achterstand in het uitbetalen van salarissen aan militairen voor 1 september aanstaande weg te werken, overeenkomstig het decreet dat President [REDACTED] hierover begin vorige maand heeft doen uitgaan. Op 1 juli bedroeg de salarisschuld volgens het Ministerie van Defensie 5,9 duizend miljard Roebel (ongeveer 2 miljard gulden). Begin augustus was de schuld teruggebracht tot 4 duizend miljard Roebel (ongeveer 1,3 miljard gulden). De afbetaling wordt voor het grootste deel gefinancierd door (gedeeltelijke en versnelde) privatisering van staatsbezit. Zo wordt de opbrengst van de recente verkoop van 25% van de aandelen in de telecommunicatiegigant *Svyazinvest* hiervoor gebruikt. Zorg over de loyaliteit van de militairen lijkt een rol te spelen bij het besluit van de regering om haast te maken met de uitbetaling van achterstallig salaris. Door deze schulden af te lossen zou de stemming onder de militairen positief beïnvloed kunnen worden, wat belangrijk is gezien de op handen zijnde hervormingen van het defensie-apparaat.

Overigens is het sterk de vraag of het probleem van de betalingsachterstanden nu definitief is opgelost, aangezien er nog steeds geen structurele verbetering in de financiering van het Ministerie van Defensie heeft plaatsgevonden en de privatisering van staatsbezit geen oneindig proces is. Het is derhalve niet onwaarschijnlijk dat na het aflossen van de oude schuld, nieuwe schulden zullen worden opgebouwd.

ALBANIË

Beëindiging operatie "Alba"

Op 12 augustus jl. hebben de laatste militairen behorend tot de multinationale troepenmacht belast met de uitvoering van operatie "Alba" het land verlaten. Hierdoor moet rekening worden gehouden met een toename van het geweld, met

[REDACTED]

name in het zuiden van het land. De ervaring heeft geleerd dat van de aanwezigheid van de multinationale troepenmacht, althans daar waar zij manifest aanwezig was, een dempende werking uitging op het conflict tussen officiële autoriteiten enerzijds en criminele bendes en autonoom opererende lokale bestuurscomités anderzijds.

Met de beëindiging van "Alba" is de internationale betrokkenheid bij de wederopbouw van Albanië overigens niet afgelopen. Voorlopig kan de nieuwe regering onverminderd rekenen op de steun en de sympathie van de internationale gemeenschap. Tijdens de internationale Albanië-conferentie die eind juli in Rome plaatsvond, kreeg de regering van 35 aanwezige delegaties de verzekering dat zij Albanië niet zullen laten vallen op het moment dat de internationale troepenmacht het land heeft verlaten. Onder de twee belangrijke voorwaarden dat orde en gezag (deels met internationale steun van de *Multinational Advisory Police Element* (MAPE)) spoedig worden hersteld en dat de staatsinstellingen conform heldere (constitutionele) wet- en regelgeving opereren, mag Albanië rekenen op aanzienlijke financiële steun vanuit de internationale gemeenschap, zowel in multilateraal (IMF en Wereldbank) als bilateraal kader. Hangende de politieke ontwikkelingen is bovendien overeengekomen het financiële hulpprogramma voor Albanië in september nader uit te werken tijdens een internationale donorconferentie.

Op bilaterale basis zijn inmiddels initiatieven ontplooid met betrekking tot de ondersteuning van politie en krijgsmacht. Zo zal Italië voor een periode van minimaal vijf maanden 650 Italiaanse Carabinieri naar Albanië sturen om steun en advies te bieden bij de reorganisatie van de Albanese strijdkrachten en het politie-apparaat. Deze Italiaanse presentie krijgt de naam RIA (Italiaans Contingent in Albanië) en zal vermoedelijk worden geleid door generaal [REDACTED]. Daarnaast heeft Griekenland de toezegging gedaan dat - als uitvloeisel van "Alba" en op verzoek van de Albanese regering - voorlopig een compagnie militairen in Albanië gestationeerd zal blijven.

Deze multilaterale en bilaterale toezeggingen ten spijt, moet echter worden geconstateerd dat de algemene veiligheidssituatie in Albanië nog steeds veel te wensen overlaat. Alleen in de Tirana-regio lijken de centrale autoriteiten controle te hebben over de openbare orde. Daarbuiten zijn zij voor het grootste deel onverminderd de speelbal van lokale gezagscomités en/of criminele bendes. Indien de regering er op eigen kracht niet in slaagt op korte termijn haar sterke arm een grotere reikwijdte te geven, dreigt zij niet te voldoen aan een belangrijke voorwaarde voor het verkrijgen van grootschalige internationale wederopbouwsteun. Zij kan dan snel in een neerwaartse spiraal van toenemende uitzichtloosheid en geweld terecht komen.

CHINA

Veranderingen binnen de Chinese militaire top verwacht

Halverwege september dit jaar zal in China het 15e communistische partijcongres worden gehouden. Tijdens dit congres zullen een aantal veranderingen binnen de militaire top worden aangekondigd. Het belangrijkste militaire orgaan is de Centrale Militaire Commissie (CMC). De samenstelling van de CMC ziet er als volgt uit:

- voorzitter: president [redacted] (tevens opperbevelhebber van de strijdkrachten);
- senior vice-voorzitter: generaal [redacted]
- vice-voorzitters: generaal [redacted] generaal [redacted] en generaal [redacted]
- leden: generaal [redacted] generaal [redacted] en generaal [redacted]

Generaal [redacted] en generaal [redacted] zijn ouder dan 80 jaar en zullen binnenkort met pensioen gaan. President [redacted] moet een nieuwe senior vice-voorzitter aanwijzen. Kandidaten hiervoor zijn generaal [redacted] en generaal [redacted]. [redacted] prefereert generaal [redacted] terwijl de militaire topleiding generaal [redacted] prefereert in verband met zijn lange en indrukwekkende carrière. Voorts geniet [redacted] sterke steun van militair regionale commandanten. Hij was één van de belangrijkste planners van de in november 1995 en maart 1996 gehouden oefeningen in de Straat van Taiwan. Generaal [redacted] is minister van Nationale Defensie, een grotendeels ceremoniële functie, en heeft een ruime internationale ervaring. De meeste commandanten hebben een afkeer van hem en zien hem als een politieke generaal. De opvolging zal vermoedelijk niet met een zware (politieke) strijd gepaard gaan daar alle betrokkenen belang hebben bij een stabiele overgang.

Naar verwachting zal generaal [redacted] de nieuwe senior vice-voorzitter worden omdat president [redacted] de steun wil behouden van zijn militair regionale commandanten.

Met de veranderingen binnen de militaire top zullen naar alle waarschijnlijkheid de onder [redacted] ingezette hervormingen en modernisering van het Chinese volksbevrijdingsleger onveranderd worden voortgezet.

Als generaal [redacted] de nieuwe senior vice-voorzitter van de CMC wordt, zal naar verwachting president [redacted] onder toenemende druk komen te staan om een hardere opstelling in de kwestie Taiwan in te nemen.

BRAZILIË

Militaire samenwerkingsovereenkomst met Chili verwacht

Begin deze week heeft de Chileense Minister van Buitenlandse Zaken [redacted] aangekondigd dat in september onderhandelingen zullen beginnen over een militaire samenwerkingsovereenkomst met Brazilië. De strekking hiervan zou moeten overeenkomen met de onlangs gesloten militaire samenwerkingsovereenkomst tussen Brazilië en Argentinië. Deze voorziet vooral in onderlinge consultatie en coördinatie over internationale defensie en veiligheidsvraagstukken, uitwisseling van informatie over zaken als terrorisme, witwaspraktijken en wapensmokkel, alsmede het bevorderen van nauwere banden tussen de strijdkrachten van beide landen. Van de vorming van een "orgaan voor de gezamenlijke verdediging" is geen sprake, noch van inzet van de strijdkrachten voor het "controleren van sociale bewegingen en de drugshandel". Wel zou sprake zijn van logistieke steun van de strijdkrachten voor het bestrijden van de drugshandel. Omdat deze thema's ook in MERCOSUR-verband gezamenlijk worden besproken, houdt de aankondiging van dit verdrag waarschijnlijk verband met de Chileense toetreding tot deze "Gezamenlijke Markt van het Zuiden", met name omdat er steeds meer aanwijzingen zijn dat in MERCOSUR-verband

[REDACTED]

afspraken worden gemaakt over samenwerking op militair en veiligheidspolitiek gebied. MERCOSUR bestaat momenteel uit Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay.

ARGENTINIË - CHILI

Militaire samenwerking

Eind vorige maand werd bekend dat Argentinië en Chili militair willen gaan samenwerken. Als eerste stap zullen Chileense legerofficieren deel gaan nemen aan de VN vredesoperatie op Cyprus, als onderdeel van het Argentijnse bataljon aldaar. (Van dit bataljon maken overigens ook twee Braziliaanse officieren deel uit). Voorafgaand daaraan zullen de Chileense officieren een opleiding volgen bij het opleidingscentrum voor vredesoperaties in de Argentijnse hoofdstad Buenos Aires. Ook is aangekondigd dat in de eerste helft van volgend jaar gezamenlijke militaire oefeningen zullen plaatsvinden, waarschijnlijk in Argentinië.

Het politieke besluit om militair samen te werken is opmerkelijk, omdat Argentinië tot voor kort in Chili nog als de traditionele vijand werd beschouwd en omdat tussen beide landen een grensgeschil bestaat m.b.t. het gletsjergebied in het zuiden van beide landen. Illustratief voor het wantrouwen tussen beide landen is het feit dat de Chileense Minister van Buitenlandse Zaken [REDACTED] [REDACTED] nog onlangs Argentinië onbetrouwbaar heeft genoemd en dat ook de Chileense Minister van Defensie zich negatief over Argentinië heeft uitgelaten. De Chileense legerleiding lijkt voorbehoud te maken bij de militaire samenwerking en met name de gezamenlijke oefening. Hoewel de presidenten van beide landen de gezamenlijke militaire oefening "een onherroepelijk politiek besluit" hebben genoemd is het gelet op uitspraken van de Chileense legerleider [REDACTED] allerminst zeker dat deze daaraan zal meewerken. [REDACTED] zal echter in maart volgens jaar met pensioen gaan.

De deelname aan de vredesoperatie op Cyprus is eveneens opmerkelijk, zowel omdat Chili geen traditie heeft van deelname aan internationale vredesoperaties, als vanwege het feit dat deze deelname onder Argentijns commando zal plaatsvinden. In de visie van de Argentijnse Minister van Defensie [REDACTED] is dan ook sprake van een historische stap, die zou moeten leiden tot gezamenlijk optreden van de legers van beide landen en uiteindelijk tot een gezamenlijk veiligheidssysteem. Van Chileense zijde werd echter gesproken van "bescheiden stapjes". Feit is dat op basis van een gezamenlijke nota over veiligheidsaangelegenheden van november 1995 begin deze maand reeds de derde bijeenkomst van het Permanent Comité voor Samenwerking over Veiligheidsaangelegenheden tussen Argentinië en Chili plaatsvond.

Uitbreiding van de militaire en veiligheidspolitieke samenwerking tussen beide landen lijkt vanwege de Chileense toetreding tot MERCOSUR onvermijdelijk omdat er steeds meer aanwijzingen zijn dat in MERCOSUR-verband afspraken zijn gemaakt over samenwerking op deze terreinen en omdat gespannen verhoudingen de economische integratie zouden belemmeren.